

ชื่อ เรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ : บทบาทของหน่วยงานระดับอำเภอในการอนุรักษ์ทรัพยากร

ป่าไม้ : กรณีศึกษาอำเภอแม่วิม จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน : นายอศุขย์ พลประอินทร์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ : รองศาสตราจารย์ เสกสิน ศรีวิวัฒนากุลกิจ ประธานกรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ กรรมการ

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกี้ยวกิ่งแก้ว กรรมการ

บทคัดย่อ

เนื่องจากในสถานการณ์ปัจจุบัน การบุกรุกทำลายป่าไม้วันยิ่งขยายพื้นที่ออกไปอย่างกว้างขวาง จนเกิดเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติปัญหาหนึ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากหน่วยงานหลาย ๆ ฝ่าย ทั้งภาครัฐราชการ ภาคเอกชน รวมทั้งตัวประชาชนทั่วไปด้วย แต่จากสภาพข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในขณะนี้ การดำเนินงานตามแผนงานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มีก็อยู่ในส่วนที่กรมป่าไม้เป็นผู้รับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียวเป็นส่วนใหญ่ จนบางครั้งก่อให้เกิดปัญหากระทบกระเทือนกับฝ่ายประชาชนจนลุกลามเป็นปัญหามวลชน ซึ่งหากยังไม่ปล่อยให้อยู่ในสภาพอย่างนี้ต่อไปในอนาคตจำนวนพื้นที่ป่าไม้โดยเฉพะอย่างยิ่งในเขตต้นน้ำลำธารก็จะถูกรุกทำลายจนเสื่อมสภาพและก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมอันใหญ่หลวงต่อประเทศชาติโดยส่วนรวมจนยากแก่การแก้ไขอีกได้

จากสภาพดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าในฐานะที่อำเภอเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับฝ่ายประชาชนในพื้นที่ จึงควรเข้าไปมีบทบาทในงานอนุรักษ์

ทรัพยากรป่าไม้ในระดับอำเภอให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อผลสำเร็จของเป้าหมายและเอกภาพในการดำเนินงาน ดังนั้น การศึกษาวิจัยนี้จึงมุ่งศึกษาถึงบทบาทของหน่วยงานระดับอำเภอและองค์กรประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตอำเภอแม่ริม อันได้แก่ เขตป่าสงวนแห่งชาติ "ป่าแม่ริม" และเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย ภายใต้สมมุติฐานว่า "หน่วยงานระดับอำเภอและองค์กรประชาชนควรมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้" ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันอำนาจในการบริหาร และการจัดการด้านนโยบายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ยังผูกขาดอยู่กับกรมป่าไม้ เพราะถือว่าเป็นงานเฉพาะด้านที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญพิเศษ ทำให้อำเภอในฐานะผู้ปฏิบัติไม่ได้มีส่วนร่วมพิจารณาหรือกำหนดนโยบายที่สำคัญ ที่มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนแต่อย่างใด ข้ำในทางปฏิบัติบางครั้งก็ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรมเต็มที่ เนื่องจากไม่ใช้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง จึงทำให้การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับอำเภอกับหน่วยงานในสังกัดกรมป่าไม้ในพื้นที่อำเภอไม่เป็นไปอย่างสอดคล้องกัน เป็นผลให้การดำเนินงานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่ผ่านมามีต้องประสบปัญหาอุปสรรคและไม่มีบรรลุผลตามเป้าหมายเท่าที่ควร และยังพบว่าทุกฝ่ายมีความเห็นสอดคล้องกันว่าควรให้อำเภอและองค์กรประชาชน ได้แก่ คณะกรรมการสภาตำบล คณะกรรมการหมู่บ้าน ตลอดจนองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องได้เข้าไปมีบทบาทในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้คณะกรรมการพัฒนาอำเภอ หรือ กพอ. มีอำนาจหน้าที่ในเรื่องดังกล่าวตามกฎหมายด้วย อีกทั้งต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมร่วมกับฝ่ายรัฐ ด้วยการเสริมสร้างแนวความคิด ความรู้สึกเป็นเจ้าของ ให้ประชาชนเรียนรู้ ตระหนักถึงคุณค่าและเกิดความหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติของเขาเองภายใต้การควบคุมการดำเนินงานในลักษณะของ "แผนแม่บท" และ "แผนปฏิบัติการประจำปี" โดยมีการประสานสอดคล้องแผนงานในระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัดไปสู่ระดับชาติอย่างเป็นขั้นตอน ประกอบด้วยนโยบายในการปฏิบัติที่ชัดเจน และมีแนวทางของทุกหน่วยงานไปในทิศทางเดียวกัน ให้ กพอ. ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติในระดับอำเภออย่างแท้จริง จากลักษณะดังกล่าวเชื่อว่าจะทำให้มีการประสานแผนงานในทุกระดับอย่างเป็นระบบ ผู้ปฏิบัติคืออำเภอ มีเอกภาพในการบริหารและการจัดการในพื้นที่ อันเป็นการกระจายอำนาจไปสู่ระดับล่างอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปสู่การดำเนินงานอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ที่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในที่สุด ซึ่งเป็นการแสดงถึงบทบาท ความสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของหน่วยงานระดับอำเภอและองค์กรประชาชน อันเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

Independent Study : Roles of District Administrative Officials in the
Forestry Preservation : A Case Study of Mae Rim
District, Chiang Mai Province.

Author : Mr. Adul Polnprain

M.A. (Political Science) : Politics and Government

Examining Committee : Assoc. Prof. Seksin Srivattananukulkit Chairman
Assoc. Prof. Dr. Narong Sinsawadi Member
Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo Member

abstract

There has been a great destruction of forest and forest degradation in Thailand in the last few decades. It is a great national problem. To solve this problem, cooperation of activities of public and private agencies, as well as cooperation of all the people are very important. At the present time the forest preservation plan is in the responsibility of the Royal Forestry Department. This sometimes leads to misunderstanding between the local people and the government authorities. If the situation continues like in the past, the problem of forest destruction will not be solved.

The researcher thinks that the district officials should play more role in the forest preservation. They can also play the role of the middle-man between the forestry officials and the local people. This research is concerned with the role of district officials and public institutions working for preservation of forestry. The area of study is the Mae Rim National forest area and Doi Suthep-Pui National Park.

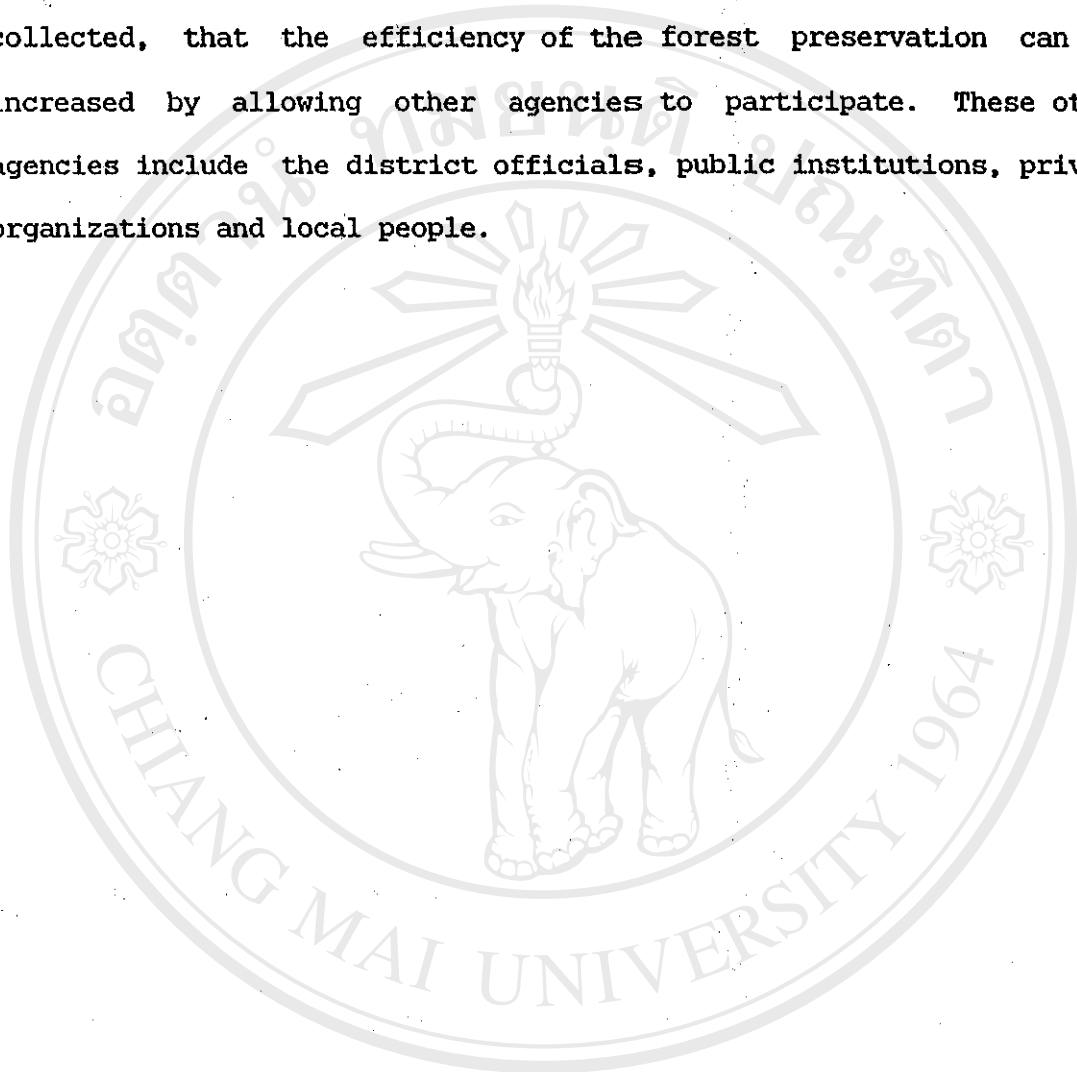
This study hypothesizes that governmental agencies at district level and public institutions can play important role in preservation of forestry. There are 3 main sources of data:

1. From relevant documents,
2. From interviewing local officials, and
3. From observation of the researcher himself.

The study found that the officials of the Royal Forestry Department have the authority over the forest preservation matters. this is because it is believed that they have accumulated technical knowledge and experience in forest preservation.

This practice prevents the other governmental agencies, who can help in the forest preservation, from giving the supporting roles needed. This is an important factor that lowers the efficiency of the government in forest preservation. It can be concluded, from the data

collected, that the efficiency of the forest preservation can be increased by allowing other agencies to participate. These other agencies include the district officials, public institutions, private organizations and local people.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved